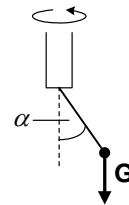

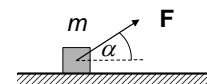
Gyakorló feladatok 1.
2006/2007 tanév 2. félév

- 1.) Két test egyenes vonalú pályán egymással szemben mozog. Távoltságuk kezdetben $s=100\text{ m}$. Az első test $v_1=3\text{ m/s}$ sebességgel, a másik egyenletesen gyorsulva $v_0=7\text{ m/s}$ kezdősebességgel és $a=4\text{ m/s}^2$ gyorsulással mozog. Mikor és hol találkoznak?
- 2.) Egy tömegpont egyenes vonalú mozgást végez az x -tengely mentén. Mozgását az $x = -1 + 3t^2 - 2t^3$ függvénnyel írhatjuk le (SI egységrendszerben). (a) Határozza meg a tömegpont sebesség-idő és gyorsulás-idő függvényét! (b) Mennyi ideig mozog a test a megállásig? (c) Mekkora utat tesz meg a tömegpont a megállásig? (d) Mekkora a tömegpont maximális sebessége?
- 3.) Egy mozgó pont helyvektorának komponensei $x = at^2$, $y = 0$, $z = b - ct^2$. Határozza meg a pont pályáját, sebességét, gyorsulását, valamint azt az időtartamot, amely alatt a pont a pályának a koordinátatengelyek közötti szakaszát megteszi! (A konstansok: $a=15\text{ m/s}^2$, $b=4\text{ m}$, $c=20\text{ m/s}^2$)
- 4.) A koordinátarendszer kezdőpontjából $v_0=490\text{ m/s}$ kezdősebességgel kilövünk egy lövedéket. A vízszintes x -tengelyhez képest mekkora α szög alatt kell a lövedéket kilőni, hogy az $x=700\text{ m}$, $y=680\text{ m}$ koordinátájú helyet eltalálja (y a függőleges tengely)?
- 5.) $M=15\text{ kg}$ tömegű testet álló helyzetből egyenletesen gyorsulva függőlegesen 9 m magasságra emeljük. (a) Mekkora a gyorsulás, ha a végsebesség 6 m/s ? (b) Mekkora erő szükséges a mozgatáshoz? (c) Mennyi ideig tart a mozgás?
- 6.) Vízszintes deszkán fekszik egy nagy tömegű test. A deszka és a test közötti súrlódási együttható $0,1$. Mekkora vízszintes irányú gyorsulással kell mozgatnunk a deszkát, hogy a test lecsússzon róla?
- 7.) Egy testre a nehézségi erőn kívül a sebességével arányos fékező erő hat: $\mathbf{F}_s = -k\mathbf{v}$. (a) Írjuk le a test mozgását, ha h magasságból kezdősebesség nélkül indult! (b) Milyen lesz a test mozgása a $t \gg \frac{m}{k}$ illetve $t \ll \frac{m}{k}$ esetben.
- 8.) Bizonyítsuk be, hogy harmonikus rezgőmozgás esetén a mozgási- és helyzeti energia összege a mozgás során állandó!
- 9.) Egy 75 kg tömegű szánkó két szembenálló, 30° -os hajlásszögű lejtőből álló pályán mozog. Az egyik lejtőn elindul lefelé, 200 m út megtétele után leér a lejtő aljára, majd felszalad a másik lejtőre. Milyen hosszú utat tesz meg felfelé, ha a súrlódási együttható $0,03$?
- 10.) A gravitációs törvény felhasználásával (a) Becsüljük meg a nehézségi gyorsulás (g) értékét a Földön (a gömb alakúnak gondolt Föld ebből a szempontból úgy viselkedik, mintha pontszerű lenne, és tömege a centrumban volna összetömörítve). Adatok: a Föld tömege $M=6 \cdot 10^{24}\text{ kg}$, a Föld sugara $R=6370\text{ km}$, a gravitációs állandó pedig $\gamma=6,67 \cdot 10^{-11}\text{ mm}^3\text{kg}^{-1}\text{s}^{-2}$). (b) Annak ismeretében, hogy a Hold Föld körüli keringésének periódusideje $27\text{ nap } 7\text{ óra}$, számítsuk ki a Föld-Hold távolságot (a Hold pályáját körnek tételezzük fel).

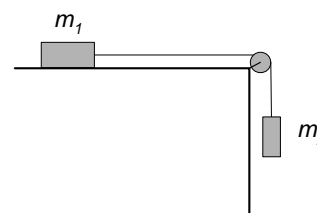
- 11.) Egy $2,5\text{ kg}$ tömegű fémgömb 5 m hosszú fonállal egy motor függőleges tengelyére van szerelve. A tengelyt $72/\text{perc}$ fordulatszámmal megforgatjuk, és ekkor a fonál – végén a gömbbel – a függőlegessel α szöget bezárva körbeforog (a gömb körpályán mozog). Határozza meg az α szöget és a fonalat feszítő erőt!

- 12.) Vízszintes talajon $m=4\text{ kg}$ tömegű láda fekszik, amelyet a vízszintessel $\alpha=30^\circ$ -os szöget bezáró irányban $F=10\text{ N}$ erővel mozgatunk (ábra). A súrlódási együttható $0,1$. (a) Elmozdul-e a láda függőleges irányban? (b) Mekkora a gyorsulása?

- 13.) Vízszintes lapra helyezett $m_1=3\text{ kg}$ tömegű testhez a lap végén rögzített csigán átvett fonállal $m_2=2\text{ kg}$ tömegű testet kötünk (ábra). Az m_1 tömeg a lapon súrlódva mozog, a súrlódási együttható $0,2$. (a) Határozzuk meg a rendszer gyorsulását, és a fonalat feszítő erőt! (b) Mekkora lesz a testek sebessége $s=0,5\text{ m}$ út befutása után? Ezt a feladatrészt oldja meg az általános munka-energia összefüggés segítségével is! (A fonál és a csiga tömege elhanyagolható, a csiga mozgása súrlódásmentesnek tekinthető.)

- 14.) Két test vízszintes síkon egymással szemben mozog, és rugalmatlanul ütközik. Az egyik test tömege 5 kg , sebessége 6 m/s , a másiké 7 kg illetve 4 m/s . (a) Mekkora és milyen irányú lesz a közös sebességük az ütközés után? (b) Mennyi az ütközésben elvesztett mozgási energia?
- 15.) Egy 1 kg tömegű golyó 5 m/s sebességgel halad és centrálisan nekiütközik egy álló, 2 kg tömegű golyónak. Az ütközés rugalmasnak tekinthető. Mekkora a sebességek az ütközés után?
- 16.) Egy 2 kg tömegű golyó 100 m/s sebességgel rugalmasan ütközik egy nyugalomban lévő, 3 kg tömegű golyóval. Az ütközés után az eddig nyugalomban lévő golyó a mozgó golyó irányához képest 30° -os szög alatt kimozdul nyugalmi helyzetéből. Írja fel azokat az egyenleteket, amelyekből meghatározható, hogy mekkora sebességgel mozognak a golyók az ütközés után, és milyen irányban térül el a haladási irányától az eredetileg mozgó golyó!